

Patrocinium Defunctorum

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Articulus III. Angelorum officia in pios Manes ad idem munus nos
provocant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

709.
Et omni-
bus.

Accedit quod nominatim Deum frequenter precetur Ecclesia, ut Virginis causâ ac meritis salutem fideles omnes consequantur, ergo petit, ut ejusdem ope omnia salutis impedimenta ab omnibus removeantur, inter quæ poenæ Purgatorii jure recensentur. Præterea quolibet momento sunt in Purgatorio nonnulli olim D. Virgini devoti, quis ambigat eam omni momento ab iis orari, & aliquid solatii referre? neque ab iis tantum, sed à vivis eorum amicis, aut amicis D. Virginis, & pariter ab aliis Sanctis, & maxime ab Angelis Custodibus? Si autem oretur, ergo & ipsa orare non desinit: ergo omnes alii manes inde solatium accipiunt, ut superius probavimus. Denique ut prius argumentabatur S. Bernardinus, omnes pii manes, cum sint gratiæ ac misericordiæ filii, ergo & Mariæ; quare numquid oblivisci potest Mater filii uteri sui; numquid Maria eos aliquando derelinquere, quos sub cruce utero concepit, quando de eorum unoquoque Christus ei dixit, *Ecce filius tuus*? Ego verò existimo tantam esse Redemptoris in suos benignitatem, ut quoties quis in gratiâ moritur, Christus iteret hæc Matri suæ, *Ecce filius tuus*, eamque aio rursus mortuum accipere in suum, neque deinceps aliter, quam mater solet filium accipere, atque adjuvare.

710.
Vel palam
vel quasi
occulte.

Cæterum non per se ipsam dumtaxat, sed & per devotos sibi, ac familiares mortales eadem Immaculata Maria id officii præstare solita est. Sic oranti ante imaginem Conceptæ sine maculâ Virginis Joanni Ximenio è Societate Jesu Laico raræ admodum virtutis, clarâ voce Diva, *Ximeni*, ait, *memor esto purgandarum animarum. Qua ille voce permotus, reliqua vitæ omnia* (vixit autem dehinc annis octo) *opera satisfactiois potentia piis manibus transcripsit.* Ita Pater de Ponte vitæ Balthasaris Alvarez cap. 45. Denique confirmantur, illustranturque hæc omnia hoc illustri exemplo. Hieronymus Carvallius Soc. Jesu, regiam Virgini servitutem diu servivit, homo si quis alius ejusdem amans ac diligens. Nihil ille omittere, quod Virgini acceptum esse intelligeret, constantissime satagebat. Sed alacrem suo impetu quæcumque ad pietatis officia animum, insitus poenarum, arcanique, atque peccatorum reliquias excoquentis ignis timor ingens, mœstum subinde, atque sollicitum habebat, quod cum miris modis exhorresceret. Remedium fuit eadem in Virginem pietas, quæ suæ non immemor pietatis, hominem ad spem, alacritatemque erexit, fide datâ, se tum illi affuturam, sibi

eorum animorum propriam esse procuracionem, cui enim justius credi potuit, quam quæ nihil habuit purgandum? Ita narrat noster Joannes Rho exempl. 1. 3. c. 3. n. 24. Quamobrem in tam sedulâ procuratrice, tamque potenti defunctorum advocatâ, quid illi devoti satius imitentur, quam id, quo maxime ipsa gloriatur, officium misericordiæ? Præsertim cum & ipsi subsidium singulare in tempus illud ab ea sperare possint, vel eo nomine, quod carissimum illi misericordiæ genus fuerint æmulati.

ARTICULUS III.

*Angelorum officia in pios manes
ad idem munus nos pro-
vocant.*

PARS PRIMA.

Proponuntur.

REGINAM Angelorum sequuntur 711.
Angeli, non obsequio dumtaxat, sed *Munus cu-*
& imitatione charitatis in defunctos. Et *stodia an-*
multa sunt, quæ ad frequentandâ illius of- *gelos ad le-*
ficia eos invitent. Enimverò omnes sunt *vamen de-*
administratorii spiritus, in ministerium *functorum*
missi propter eos, qui hereditatem capiunt *obligat.*
salutis. Igitur tamdiu illis adsunt auxilio, consilio, solatio, dum illam adeant hereditatem. Nec enim decet fideles ab iis deserti, quando à cælo propè absunt, cum ab ipso in vitam ingressu continenter deinceps eos comitentur. Nam licet ad terminum viæ ac vitæ mortalis pii manes pervenerint: tamen Angelorum curâ adhuc, & vehementer egent, ut carcere lustrali eripiantur. Quare necdum Angeli ad terminum custodiæ pervenerunt, neque commissum sibi munus explese sunt censendi. Quemadmodum enim ille ductoris munere non esset perfunctus, qui iussus Regis filiam in Germaniam deducere ad nuptias cum Imperatore, atque in viâ custodire ab hostibus, illam in extremo itinere ab iis captam defereret, licet nosset post aliquod temporis spatium sponte redendam: quemadmodum suâ interesse crederet curare, ut primo quoque tempore exilio ac carcere soluta nuptum iret: sic Angeli Custodes partibus suis deessent, si animas Christi Sponsas in itinere cælesti captas, atque ergastulo flammeo detentas, quam possent oclysmè, non eximerent, atque

712.
Et insit
caritas.

atque ad nuptias Agni non adducerent.

Sed quamquam ad id officii nulla Genios illos humanissimos ratio obstringeret, charitas certè impelleret, siue quia pias animas ut sorores adamant, quippe eodem Patre in vitam etiam gratiæ editas; siue quia ut Christi Sponsas cœlique principes venerantur, siue quia sempiterno, beatissimoque earum consortio sciunt se fruturos. Nam si viri Religiosi captum in viâ, dum tyrocinium petit, Instituti sui candidatum recipere studerent: Si S. Thomam Aquinatem à fratribus interceptum, vestibusque sacris exutum, ac castro inclusum sibi restitui curarunt Patres Dominicani, etiam interpositâ Summi Pontificis autoritate: incredulè Angelos humanitate ac benevolentia illis cedere, & ita cedere, ut æternæ vitæ socias, ejusdemque felicitatis confortes animas, ac sempiternas Numinis concentricas, vestibus gloriæ exutas, neque castro, sed igneo carcere inclusas, suo auxilio solatioque destitutas abjiciant? non est ille genius horum nobilissimorum Geniorum. Quin imò si per Numinis iustitiam ac providentiam liceret, volentes, lubentes earum culpas suppliciis suis castigarent, atque suo incendio redimerent incendium. Et ratio est obvia, quoniam pro eâ portione, qua Deum amant, amant illas animas, utpote Deo charissimas; quare si inveniantur in mortalibus, qui Dei, & animarum causâ id præstarent, nemo dubitare potest quin multò propensius idem ipsum Angelum exequerentur. Quod si quædam aquila apud Seston urbem à Virgine educata, primum aves, mox venatus aggerendo gratiam illi retulit: cum verò hæc vitâ defuncta esset, in rogam ardentis, nescio quo amore capta, iniecit sese, simulque conflagravat: ego quidem non ambigo, quin amantissimi illi genii, qui dum benè nobis fecere, beneficium se affectos arbitrantur, libenter causâ nostrâ conflagrent, si vel sic Purgatorii supplicii partem possent persolvere.

713.
Cur misse
de Angelis
2. feria.

Cæterum ex hoc Angelorum in pios manes amore fluxit mos priscus feriâ secundâ, qua defunctorum memoria agi solet, etiam Angelorum memoriam in Ecclesiâ celebrandi. Cujus causam reddens Petrus Damiani lib. 2. Epist. 14. sic habet: *Animæ defunctorum diebus Dominicis requiescunt, atque à suppliciis feriuntur; Secundâ verò feriâ ad ea, quibus assignatæ sunt, penarum ergastula revertuntur. Idcirco isto potissimum die Angelis Missarum honor impenditur, ut & mortuis, & mortuis patrocinialis eorum defensio procuraretur.* Ubi, quod ait de quiete piorum ma-

nium diebus Dominicis piam illud quidem, sed commentum est. Neque verò illi id sibi favori ac gratiæ ducerent, quippe qui pervelint brevi debitas culpis suis pœnas perpeti, ut quantocyus Deo perfruantur.

Itaque redeo ad Angelos, qui custodiæ suæ munere tota vitâ nostra optimè perfundit, statim atque animam egimus, de victoriâ nostra ipsorum ope parta velut triumphant. Vidit hoc quondam B. Veronica de Binasco, de qua hæc vitæ illius author c. 14. *Morienti Seraphina interfuit Veronica intuens corporeis oculis sæva bella hostis antiqui, quibus animam exhalantem vexabat. Angelus siquidem lucis adstabat præsto decedenti affuturus. Obiciebat è regione demon Seraphina gravia quæpiam, nedum verba levia, silentii non observationem, ac ea quæ mortales nullius momenti arbitrantur, memorabat verò eadem improperans: At lucis Angelus confessam fuisse omnia Seraphinam respondebat. Tum impius satban alia in medium deducebat, qui confessionis accepto responso confusus abibat. Seraphinâ itaque ultimum dante spiritum, Angelum Domini lætantem apprimè Veronica conspexit. Quamobrem animam Seraphinâ æterna damnationi minimè addictam intellexit. Quod iidem sequenti nocte cœlestia regna perlustrans certius dignovit: Domino significante ignibus Purgatorii Seraphinâ spiritum alligatum. Ita Ilidorus de Iolanis Ordinis Prædicatorum apud Bollandum Jan. 13.*

Porro migrantem è corpore, velut è domicilio animam excipiunt Angeli. Id quod considerans Sancta Mater Ecclesia occursum illi Angelicum precatur: modò sermone ad filios converso, his verbis: *Egredienti itaque anima tuæ de corpore, splendidus Angelorum chorus occurrat: modò ad ipsos Genios; Occurrite Angeli Domini, suscipientes animam eius: offerentes eam in conspectu Altissimi.* Et evenit, ut eo ipso tempore, quo à fratribus Religiosis S. Dominico morienti adstantibus ad ea perventum erat, *Subvenite Sancti, Occurrite Angeli;* Divus ille sanctissimam animam in sinum eorum ac complexum effuderit. Cæterum & id officii aliis minoris notæ, ac sanctimoniam exhiberi, patet ex historia cujusdam à morte suscitati ope D. Virginis, quem sic loquutum scribit Petrus Damiani lib. 2. Epist. 14. *Egredienti mihi de corpore duo protinus Angeli splendida claritatis occurrunt, qui me secum ducere in superiora cœperunt. Sed ecce me migrantem demonum turmæ, velut phalanges* *Ethiopum,*

714.
Gaudent
felicis su-
tum morte.

715.
Migranti
anima oc-
currunt.

Aethiopum, undique circumfundunt, me tamquam sui iuris hominem acri nimis, & importuna vehementer exactione repossunt. Tum pergit demonum litem, ac Geniorum defensionem describere, qui tandem Virginis Immaculatae praesidio fulti, victores evasere, eumque vitae ad emendationem reddidere, alioqui aeterno supplicio cruciandum.

716.
Adfunt ju-
dicanda.

Sed pergamus: susceptam enim sinu, ac complexu suo animam, Angeli ad tribunal Judicis devehunt, vel potius, quia iudicium in ipso morientis loco peragitur, adfunt judicanda. Ita extat in Revel. S. Birgitae lib. 4. cap. 7. 8. & 9. visio mirabilis, qua Diva illi objecta est anima judicanda, accusante demone, Angelo defendente. In eâ caelum per palatium, Christus per solem, Virgo per mulierem, Angelus per militem designatur. Qui quidem Angelus militis specie videndum se praebuit, ut appareret eum revera tum temporis militem strenuum agere, fortiterque contra ducem illum superbiae militare, Id quod variis exemplis confirmare liceret. Sed audiamus Catenam Graecam, quae altercationem S. Michaelis cum diabolo de Moyfis corpore, figuram facit hujus litis de animâ obtinendâ. Sic ergo illa in Deuter. 34: *Ex Michaelis congressione cum demone palam Deus facere voluit, quantopere conetur hostis humani generis, ne anima à corpore hoc egredientes cursu suo ad superiora contendant, contra quem tempestive Angeli Domini occurrentes infestos à faucibus orci eripiunt.* Ita Catena.

717.
Cum Mi-
chaele Ar-
changelo.

Præterea S. Michaeli Ecclesiae Catholicae patronum tunc praesertim patrocinari, & cuique judicandae animae adesse, communis est Ecclesiae sensus. Et vide benevolentiae illius Archangeli velut imaginem sanè jucundam. Incessit aliquando senem quemdam monachum cupido videndi improbi, & probi hominis varios è vitâ exitus. Annuentibus superis, dat se in iter urbem versus, cujus in adjacente agro Coenobium animadvertit, auditque animam illic agere virum opinione sanctitatis celebrem, post vitam in eremo peractam: Et ecce, mirum dictu! dum morientis adstat demonem conspicatur, tamquam ex orco prodeuntem cum igneo tridente, quem audit, nescio unde, juberi animam illius extrahere, & secum avehere. His visis utbi sit propior, & ecce iterum, mirum dictu! pauperem, ac peregrinum, hominem ab omnibus derelictum in extremis vitae angustiiis, jam jamque animam exhalantem videt. Tum verò comparuere Divi Michael, & Gabriel, alter ad dexteram,

alter ad aegri sinistram, animam invitantes ad felicem exitum. Cunctante illâ, vox audita ejusmodi: mitto Davidem cum citharâ, caelestibusque choraulis, ut musicâ sua hanc animam corpore pellectam in caelum deducant. Egressa igitur anima in manus S. Michaelis Archangeli sese tradidit, qui eam comitante concinenteque illâ musicorum coronâ in caeli regiam induxit. Invitis Patrum de exempl. & doctrin. n. 17.

Sed è celo in Purgatorium veniendum est. Huc enim pleraque animas caelo necdum idoneas, deducunt genii. Docet id Angelicus Doctor in 4. distinct. 21. q. 1. a. 1. & cum eo plerique omnes. Et Suarius quidem comitatum illum non modo solatio, sed etiam honori animarum tribuit, & ratio ex superius dictis de Custodum, ac Ducum munere satis colligitur. Colligitur item ex visio S. Vincentii Ferrerii cui soror ab obitu videndam se praebens, precesque postulans, dixit se ab Angelo adversus demonem propugnatam, ac venia donatam, in eum, ubi tunc apparebat, locum ab eodem Angelo deferri jussam, scelerum poenas ad diem usque iudicii decretorii istius luituram, nisi Ferrerius precibus, ac Missis spatium illud contraheret, quod & fecit. Colligitur præterea ex historiâ Petri Damiani supra allatâ, & ex aliis, ubi Angeli animas à morte suscipiunt, utique ad locum sibi destinatum deducendas.

Non est autem dubium, quin easdem in Purgatorio crebrius solentur. Enimvero solabantur olim Patres in Limbo, ut innuit S. Cyrillus in illud Joannis c. 8. *Abraham Pater vester exultavit, ut videret diem meum, vidit, & gavisus est.* Sic enim ipse: *Abraham vidit diem Domini, quando iam in placidâ Sanctorum Patrum requie positus cognovit filium Dei esse incarnatum: erat enim ille dies Domini, quo carnis nostra substantiam pro nobis assumpsit. Et id quidem cognovit Abraham completum esse per testificationem iusti Simeonis, qui post Dominum susceptum in ulnas requievit in pace, & intimavit SS. Patribus eum natum: aut per denuntiationem Angelorum Sanctos Patres visitantium sapius, & quæ consolationem eis afferrent, speique propinquæ liberationis praestarent benigne significantium.* Hæc Cyrillus. Quæ, si vera sunt, ut sunt, conficitur Angelos etiam Purgatorium sæpius invisere, ac ibi solari animas, cum hæc solatio magis quam Sancti Patres indigeant. Et verò Carthusianus, dum exponit hunc Apocalypseos locum, c. 5. *Et omnem creaturam, quæ in caelo, & super*

718.
Deducunt
in Purga-
torium.

719.
Vbi eam
solantur.

Patrocinium Defunctorum. *Lib. II.* 241

super terram, & sub terra, & quæ sunt in mari, & quæ in eo, omnes audiui dicentes, sedenti in throno, & Agno, benedictio, & honor, & gloria, & potestas in sæcula sæculorum, sic habet: Per eos qui sub terrâ sunt potius designari videntur defuncti salvandi, qui in locis Purgatorii sunt, vel Angeli boni, qui ad eorum consolationem descendunt. Quin etiam Bernardinus Serm. 65. hic accommodat illud Judicum 2. Ascendit Angelus Domini de Galgalis ad locum flentium. Nam locus flentium, inquit, Purgatorium dici potest, ad quem ascendunt Angeli sancti, ut consolentur eos, & hæc potissima consolatio, quam habent purgandi. Ita ipse.

720. *Illustratur hæc.* Denique huc quoque potest allici illud Isaïæ cap. 18. Ite Angeli veloces ad gentem convulsam, & dilaceratam, ad populum terribilem, post quem non est alius, ad gentem expectantem, & conculcatam, cuius diripuerunt flumina terram eius. Et si enim per Angelos illos prius dixerimus mortales piorum manium patronos intelligi, tamen ipsosmet naturâ Angelos, magis genuinè accipere licet, & dicere, eos à Christo animarum Sponso, mitti ad solatium, auxiliumque gentis illius convulsæ, ac dilaceratæ ingentibus tormentis; vel convulsæ, quia per vim summam divulgæ à Deo, summo bono, atque optatissimo earum fine, ac propterea dilaceratæ, cum votis, atque animo Deo adhæreant, & tamen ab eo separentur. Neque mirare, si populus terribilis nominetur, propterea quod nulla umquam gens tanto terribiliis fuit, quantum nobis parere debet, paritque accuratè contemplantibus unica anima flammis undique cincta, præsertim cum idem supplicii nobis ob noxas subeundum esse perpendimus. Certè quidem unica plus terroris incuteret, si sub visum, ut est, caderet, quid si totus carcer Purgatorius? nec vacat mysterio, quod gens expectans dicitur, non tantum, quia revera visionem Dei vehementer desiderat, & expectat, sed etiam quòd Hebraice sonet gentem lineæ, Unde Vatablus, Forerius, Pagninus, legunt, ad gentem lineæ, lineæ, id est ad gentem, cui quasi ad lineam, quasi ad amissim pro noxis admensa est à Deo Iudice poena, & propterea gens conculcata vocatur, ut quæ peccatis præcepta Dei quondam proculcavit, proculcetur ipsa; prosternaturque in purgante ergastulo, quod ergastulum terra defunctorum vocatur, nempe à terrendo, quia diuturnitate supplicii velut atterit miseros, & insuper ab ipsis teritur, ac frequentatur. Terram autem illam flumina diripuerunt, quia diræ flammæ ex sul-

phure. & bitumine colliquato, ac fluente totum Purgatorii locum inundantes devorant. Adhanc igitur gentem adeo ærumnosam Angeli veloces eunt, id est ad pios manes juvandos, solandosque celeriter, ac frequenter convolant.

PARS SECUNDA.

Eius Angelica cura exempla.

721. *Pater idem promisso Christi, vi-taque S. Liduina.* ATQUE id genus consolationis Christus D. Virgini apud Birgittam lib. 6. c. 21. pro aliquo è suis amicis pollicetur hisce verbis: Consolabuntur eum Angeli sancti: & præbuisse constat ex historiis: sic enim de S. Liduina narrat Surius: conspexit etiam puteum quemdam, & ei insidentem Angelum facie mœstum, quem ubi cognovit Custodem esse Sacerdotis pro quo oraverat, & causas mœroris ex certis ejus demeritis percepit; mox ab Angelo docta est speciali illic eum Purgatorio castigari, statimque apertus est puteus, & erupit inde flamma aterrima, atque fumosa, simulque ejulatus altissimus. Interroganti Angelo, an vocem illam nosset, respondit Liduina se probè illam cognitam habere. Confestim autem ascendit anima illa specie ferri ignitissimi, voce confusa dicens, O Charissima Liduina, o speculum purissimum, quis mihi det, ut quandoque Dominum in te, & te in Domino contemplari queam! Ita Surius. Et post pauca, Paucis, ait, post diebus, Angelum illum, quem mœrentem conspexerat, jucundum, & hilarem vidit, tandemque anima illa ad communem expiationis locum translata est, adjutaque poenis, quas Virgo sanctissima ex amore patiebatur, ad cœlos evolavit. Audisti Angelum in Purgatorio mœstum hæere calamitate clientis, & postmodum hilarem ejus levamento? ne quæso arbitrere frustra, & otiosè istic commorari; sed ad ejusdem solatium.

722. *Et ex v. Catharine Rissæ viso.* Cujus certo argumento est, quod in vita non vulgaris virtute femina Catharinæ Rissæ Ordinis S. Dominici legitur. Illa in quadam ecstasi divinâ è paradiso, quò rapta fuerat, mente descendit in Limbum, Purgatorium, ac tartarum. In Limbo ingentem vim puerorum conspexit tam veteris, quam novi testamenti propter originalem culpam Dei visione carentium, & ingenti grati animi sensu, quòd culpam illam divino beneficio baptismate eluisset, affecta est. Inde in orcum delapsa ne modicum quidem miserationis sensit, quòd ejus inco-læ misericordiâ Numinis repudiata, justitiæ sese ultrò subjecissent. Tum verò purgantem

gantem carcerem ingressa, quo etiam per singulas noctes Dominicis diebus prævias descendebat, vidit Tutelares Angelos, quemque animarum sibi commissarum ærumnosum statum indicantem, ac levamen commendantem. Id quod eam ad voluntarias, nec mediocres pœnas pro iis solvendas velut obstringebat: Hæc Joannes à Sanctâ Mariâ in ejus actis. Ex quibus sic argumentari licet: Si Angeli animas clientibus aliis in Purgatorio commendent ad solatium, auxiliumque, igitur solatium illis suum deesse non patiuntur. Joan à S. Maria in vita.

723.
Sed magis
ex aliis S.
Liduina
visis.

Sed ad Liduinæ vitam revertamur: Illic enim illustriora ejus generis exempla sumus contemplaturi. De illa iterum ita Surius vitæ: 3. parte. cap. 2. Nocturno tempore rapta in spiritu ad loca pœnarum, videbat non absque summâ commiseratione torqueri animas, & ingentes ignium globos in sublime efferri: roganti autem quandoque Angelo, num animam, quam digito monstrabat juvare vellet, se per quam velle respondit; Tum Angelus, Oportet igitur, inquit, per medias transire flammâs. Ego verò, ait, libens id faciam. Transiens igitur per flammâs vidit illic tortores sese contrahentes, indigneque ferentes humanitatem ejus, quâ cupiebat subvenire animabus. Cumque jam pertransisset, vidit animam ab Angelo indicatam è pœnis eripi, & postea exultantem bundam ad cœlum proficisci. Rogavit eam quædam, ut pro patre suo recens defuncto oraret. Ducta est autem in spiritu ad regionem illam, ubi ejus anima cruciabatur, aitque illi Angelus; hic est ille vir, pro quo te deprecaturam spondidisti. ut autem vidit illam virille, ait ad socios, Ab eo tempore quo purgandus hunc intravi locum, spiritum in carne degentem non vidi, nisi spiritum Virginis hujus. Sit benedictus Deus qui misericordiam suam mirificavit mihi in hac horâ. Paulo post orante, & patiente pro eo sanctâ Virgine in corpore suo; liberatus est, sicut postmodum uxori ejus revelatum est.

724.
Aliud ejusdem
visum.

Vidit aliquando Liduina spiritum cujusdam defuncti specialibus pœnis ex cruciari, ferreis stipitibus confixum, audivitque ab Angelo suo eum esse fratrem illius feminæ, quæ si petiisset, ut oraret pro eo, se quoque impetraturam, si quid piè pro eo peteret. Oravit igitur, ut ab illis ferreis stipitibus extraheretur. Illico à pœnis illis specialibus absolutus, ductus est ad communem purgandorum locum. Sorore autem ejus importunè scire cupiente ex Liduina de statu illius, tandem ea tetulit, quid

vidisset, jussitque certas præstari eleemosynas, & in iis caponem, qui pauperibus ægrotis pararetur. fecit illa ut jussa erat, & ecce nocte intempestâ adest turba dæmonum, è quibus unus caponem manibus tenebat, similem illi, qui fuerat datus pauperibus, quo gravissimè cecidit facies utriusque, id est, & Liduinæ, & sororis defuncti illius, & hæc quidem postea in quosdam incidit morbos propter fratrem suum, quos cum præ dolorum atrocitate ferre non posset, oravit Liduina pro ea, & quamprimum liberata est. Quod autem reliquum fuit pœnarum, in Liduinam translatus est, sicque tandem è pœnis erepta est anima illa. Interferit deinde Surius pauca de sola Liduina, quæ ob præstantiam non videntur silenda.

Ob zelum animarum sæpè crucientos ab oculis fudit imbres, dicebatque Domino, O si possem, Deus meus, carnem & sanguinem meum dare pro animabus illis, quas tu castigas! Pro his ergo orabat, vigilabat, suspirabat, sacrificia offerenda curabat, se totam in holocaustum offerebat. In vita.

Balduinus quidam de Campo cum à corpore migrasset, Liduina rapta in spiritu vidit hominem facie ipsi ignotum stare ad pedem montis, & volentem quidem ascendere, sed minimè valentem; Audivit etiam dicentem sibi, Miserere mei Liduina, miserere mei, & in montem hunc me deportato. Illa accipiens eum in humeros suos tulit in montem. sed difficulter sanè; Ait autem ad eum, Quis vocaris? & ille, Balduinus à Campo inquit. Mane confessarius Virginis venit ad eam, viditque, ceu labore gravi defessam, & ægrè respirantem. Itaque ait ad eam: Ecquid habes filia? cur præter morem tam difficulter respiras? illa respondit, Ego Pater à monte venio, in quem Balduinum à Campo transtuli, sudore pariter, & labore jam afflictâ. Ille nomen viri jam ante crebrò audierat, sed virum ignorabat: Triduo post, nescius eò venit sacrificaturus ubi Balduinus decesserat, didicitque è templi Custode eadem nocte eum obiisse, qua Liduinæ apparuerat.

Sacerdos quidam carnis illecebris deditus statuerat corrigere mores suos: sed morte præventus, etsi valde contritus, tamen pro peccatis, ita ut par erat, satisfacere non potuit. Orans autem pro eo Liduina, ducta est ab Angelo in eam regionem: audivitque vocem lugubrem ceu è puteo abyssi, quam Angelus dixit esse Sacerdotis illius. Cumque miraretur eum duodecim annis tam horribili loco detentum, Angelus eam intuens, ait, Visne pro ejus liberatione

» tione aliquid perpeti? volo, inquit, & qui-
» dem libenti animo. Mox ei ostendit An-
» gelus locum, ubi vorago quadam cerne-
» batur, & gurgies ater ac horribilis, tamquam
» torrentium multorum magno impetu ma-
» nantium. Hunc gurgitem, inquit idem,
» transmittas, oportet, si vis hanc liberare
» animam. Illa verò cum in aquas illas ter-
» ribilem edentes sonitum ingredi timeret,
» Angelus admonuit, ut infraacto animo
» transiret. Itaque virtute induta cœlitus,
» & ardentissimâ charitate incensa, ingressa
» est in tumultuantes undas illas, & summo
» labore eas superans victrix obtinuit quod
» optavit, viditque repentè Sacerdotis illius
» animam nive candidiorem è pœnis evo-
» lantem, ac deinde in nitidissimo se rivulo
» abludentem, & cum jubilo abeuntem in cœ-
» los. Illâ autem horâ Liduina ad se rever-
» sa tanto sudore madere reperta est à do-
» mesticis, ut nemo ambigeret, spiritum eam
» valde defatigatam alicunde revertisse:
Hæc de Liduinâ, deque ejus Angelo Su-
rius, quæ Angelicam in defunctos chari-
tatem abundè demonstrant.

728. Denique eadem charitas ex actis B. Jo-
Pater idem annæ à Cruce tertiî ordinis S. Francisci
ex actis B. etiam comperta est. Etenim solebat illa
Joannæ à Sanctimonialibus suis hortari ad contem-
Cruce. plationem ærebram intolerabilium Purga-
torii tormentorum, pariterque ad singula-
rem in S. Michaëlem pietatis sensum.
Quippe quem in ecstasi vidisset de animis
in obitu decretoriam ferre sententiam, ex
quibus cum aliquam condemnaret, An-
geli concinentes. *O Deus Majestatis*, in-
quiebant, *quantâ cum misericordiâ con-*
juncta est iustitia tua: nos te in illis adora-
mus. Tum verò animas damnatas diris
devovebant: At quando aliæ ex animis
Purgatorio carceri adjudicabantur, tum
Custodes eas excipientes, & ad carcerem
illum deducentes hac spe consolabantur,
quòd brevi beatas, ac cœli secum incolas
denuo essent visuri. Daen in vita.

729. Neque tamen eâ caritate contenti sunt
optimi Genii: nam extra hujusmodi vi-
siones, & ecstases, omnes promiscuè ad
suppetias iis ferendas excitant, idque aut
sensibilem in modum, aut spiritualem. Ni-
mirum injectis menti, vel parentum, vel
amicorum, vel aliorum idoneis piorum
manium imaginibus, commotaque ad eo-
rum commiserationem voluntate. De qui-
bus quoniam libro de Angelo Custode sa-
tis à me disputatum est, ad eum Lectorem
remitto. Tantum hic addo ad id genus
subsidiî Angelici referendas esse subitas il-
las cogitationes de hoc, & isto mortuo;
subitas item expergefactiones nocturnas

cum recordatione alicujus recens defun-
cti, de cujus morte nihil alioqui audivimus:
& alia ejusdem generis. Ita cum Venera-
bilis Sanctimonialis Catharina de la Croix
ordinis S. Dominici Duaci quondam fom-
num nocturnum caperet, excitavit eam
suus Custos, & clarâ voce significavit aliam
Sanctimonialem, quam nominabat, in
Cœnobio de la Thiculoye juxta Atreba-
tum, recens obisse. Quare illa strato exi-
liens, diductis in crucis formam manibus,
quinies orationem Dominicam, Angeli-
camque Salutationem, ad illius solatium
pronuntiavit. Cuius mortis nuncius cum
postero mane Duacum pervenisset; intel-
lectum est eodem tempore, quo Catharina
Dominicana à Tutelari expergefata fue-
rat, animam exhalasse. Ita Joannes à S.
Maria in eius vitâ. Huc quoque pertinet,
quod memorat Noster Allegambe in Bi-
bliotheca Scriptorum Societatis, de Paulo
Josepho Arriagâ, rarissimâ virtute viro:
Hic enim inter cætera pietatis insignia, no-
stris graviter decumbentibus semper advi-
gilabat per noctem, demortuos autem suis
manibus componebat, & piacularibus sus-
fragiis prosequabatur, idque iam providè,
ut quod citius eo illius beneficio potirentur,
statim à nocte media lustricas preces exhi-
beret, solitus ad id officii ab Angelo, si
forte altius obdormisset, excitari.

Huc quoque referendum quod contigit
S. Monulpho Episcopo, cui prima debet
fundamenta civitas, inò & Episcopatus
Leodiensis: quippe qui ex ingentibus opi-
bus, quas à maioribus acceperat, Episco-
pio suo Dionantum urbem attribuerit.
Quam munificentiam à Deo compensa-
tam asserit Egidius Historicus, Principe
quodam è flammis Purgatorii liberato.
Ad eum terræ mandandum accersitus in
viam se dederat, cum fortè per umbrosum
lucum infelicibus olim geniis impietate
gentilitia dicarum iter faciens, subito inter
opaca nemoris, & horrendas ferarum vo-
ces, pueruli gemitus & clamores audit
lacrymabiliter opem implorantis. sistit
ipse gradum, & pro Christianorum more
in repentinis casibus, efformaturus cru-
cem, dextram attollit; sed horror insolitus
omina percellit membra, manumque, ac
linguam ita constringit, ut nec vocem for-
mare posset, nec crucem. Comitum etiam
plerique in gradu consistere non poterant,
horrore attoniti, cum ecce pulcherrimus
juvenis Episcopo se videndum offert, mo-
netque posito metu in urbem se referat,
ubi cum Clero populi que multitudine, to-
tum triduum precibus, ieiuniis, eleëm-
tynis, Deum demortuo Principi propiciet,
quem

730.
S. Monul-
pham.
Episc.

quem sepultum ibat : acerbissimis illum propter peccata cruciari suppliciis, cruciandumque diutius, nisi subveniret ipse. Exacto denique triduo captum iter repperet, & si eodem nemore quiescere repperet omnia, tum denique certum haberet, illius Principis animam cruciatibus ereptam esse. Unum è superis aliquem hæc nunciassse non dubitavit Monulphus, & reverens in urbem, post tres dies Christianæ

pietatis officiis, ex Angeli præscripto transactos, priorem viam relegit, & emensus est magnâ tranquillitate. Atque ita demum Principis corpus terrâ condidit, eò lætior quòd animam cælo receptam sciret. Quæ omnia quisquis expenderit, intelliget profectò, propensissimam Angelorum in pios manes voluntatem, & nobilissimos illos spiritus in tam pio sanctoque studio studebit imitari.

CAPUT QUINTVM.

Ingens utilitas caritatis in Defunctos.

ARTICULUS I.

Gratie, gloriaque augmentum ex ea profectum.

§. I.

Munificentia Divina in misericordes expenditur.

731.
Misericor-
dia Dei di-
vina.

Hæc est postrema causarum, quibus ad opem piis manibus ferendam impelli nos oportet, utilitas ferentis. Quæ profectò tanta est, tamque multiplex, ut licet sola foret, mortales omnes ad id officii pertrahere deberet; agitur enim hic primùm de præmio illius charitatis divino, quod quia ab immenso Numine donandum est, non potest non esse summum: ut enim Reges regia, id est præcipua quædam liberalitas decet, ita & Deum longè excellentissima, ac divina.

732.
Ostenditur
ex Ecclesi-
astico.

Audi igitur Siraciden c. 17. sic eleemosynam prædicantem. *Eleemosyna viri quasi signaculum cum ipso, & gratiam hominis quasi pupillam conservabit, & postea resurget, & retribuet illi retributionem unicuique in caput ipsorum, & convertetur in inferiores partes terræ.* Ingens omnino præconium. Cur enim eleemosyna, seu misericordia, signaculum? Quia misericors hoc ipso, quo misericordiam exercet, donatur signaculo, seu sigillo Dei, ut scri-

bat quidquid in votis est, sigilloque eius scripta imprimat, & obsignet, nempe ut scriptis etiam in curiâ cæli propositis quod petit denegari non possit. Quare misericordia omnipotens dici potest, & sanè id invenitur apud Jobum c. 22. Ibi namque dicitur, *eris omnipotens contra hostes tuos*, Vatablus vertit: *aurum tuum eris omnipotens*, Caietanus autem, *Saddai eris in thesauros tuos*: id est, omnipotens, seu omnipotentia, utrumque enim notat nomen illud Dei, erit in thesauris liberaliter ex misericordia distributis, adeò ut Deum ipsum ad quidvis impellere, & velut adigere queant. Sed pergamus, nam loco signaculi Syranus, & alii sacculum reponunt, voluntque misericordiam sacculum vocari. Cur quæso? An quia bursa est plena monetæ cælestis, ad coemendos cæli honores præcipuos? Cur iterum sacculus? An quia eadem misericordia fideliter custodit, quod pauperibus quidem gratis, at Christo fœnori datur, ut illo in die decretorii Judicii representato recipiatur centuplum? Sed quid illud, quod dicatur eleemosyna *gratiam hominis, quasi pupillam conservare*? opinor, quòd gratiam habitualement misericordiam quasi pupillam, id est, studiosissimè conservet, scilicet obtentis à Deo gratis actualibus crebris, & efficacibus. Deinde si Deus misericordiam ut pupillam conservare dicatur, intellige conservare, ut rem charissimam, ac pretiosissimam; imò intellige conservare illam in mente sua, tamquam pupillam, per quam scilicet videat continenter hominem miseri-